

Southern California, hvor han lavede en kort science-fiction film kaldet »THX 1138« (den dannede senere basis for Lucas' spillefilmdebut i 1971). Derefter lavede Lucas yderligere tre korte film (bl. a. om indspilningen af »McKenna's Gold«), og han kom så til Warner Bros. som praktikant. Francis Ford Coppola skulle netop igang med »Finian's Rainbow«, og Lucas kom med på Coppolas hold (og lavede en 40 minutter lang film om filmen), hvorefter han – protegeret af Coppola – begyndte at skrive manu-

Stills/ Øverst en scene fra George Lucas' nye film »Sidste nat med kliquen«. Nederst en scene fra Godards »Soldaterne«.

skript til spillefilmdebut'en »THX 1138« (1971). Lucas er nu i gang med sin tredje spillefilm, »The Radioland Murders«.

■ SIDSTE NAT MED KLIKEN

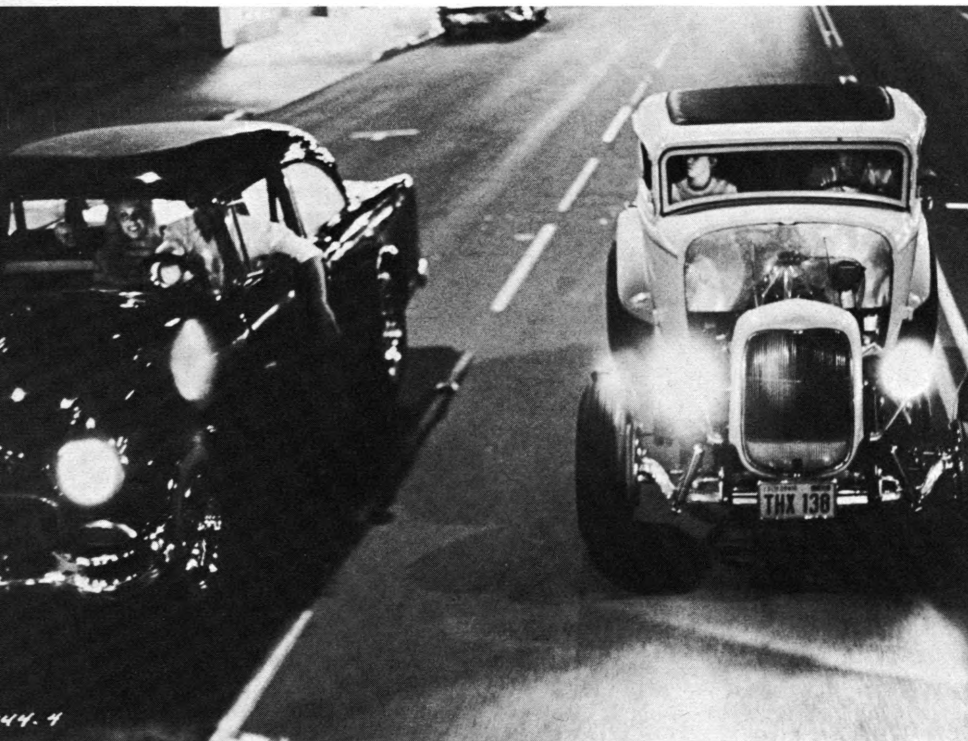
American Graffiti. USA 1973. Dist: Universal. P-selskab: Lucasfilm Ltd./Coppola Company. P: Francis Ford Coppola. Co-P: Gary Kurtz. P-leder: James Hogan. P-ass: Beverly Walker. Associeret produktionen: Nancy Griebink, Jim Bloom. Instr: George Lucas. Instr-ass: Ned Kopp, Charles Myers. Dialog-instr: Gino Havens. Manus: George Lucas, Gloria Katz, Willard Huyck. Foto/Kamera: Ron Eveslage, Jan D'Alquen. Farve: Technicolor. Visuel-E: Haskell Wexler. Klip: Verna Fields, Marcia Lucas. Design-kons: Al Locatelli. Ark: Dennis Clark. Dekor: Douglas Freeman. Rekviz: Douglas Von Koss. Kost: Aggie Guerard Rodgers. Musik-tilrettelæggelse: Karin Green. Musik/Sange: »At the Hop« af Singer & Medora & White, spillet og sunget af Flash Cadillac and the Continental Kids; »She's So Fine« af K. Moe & L. Phillips, spillet og sunget af Flash Cadillac and the Continental

Kids; »A Thousand Miles Away« af Sheppard Miller, sunget af The Heartbeats; »Barbara Anne« af Fred Fassett, sunget af The Regents; »Fannie Mae« af Clarence L. Lewis, Morris Levy & Wayne Glasco, sunget af Buster Brown; »Heart and Soul« af Carmichael & Loesser, sunget af The Cletones; »I Only Have Eyes for You« af Harry Warren & Al Dubin, sunget af The Flamingos; »Party Doll« af Bowen & Buddy Knox, sunget af Buddy Knox; »Peppermint Twist« af Joey Henry & Dee Glover, sunget af Joey Dee & The Starlighters; »See You in September« af Edwards & Wayne, sunget af Frankie Lymon & Morris Levy, sunget af Frankie Lymon; »Ya Ya« af Clarence L. Lewis & Morris Levy, sunget af Lee Dorsey; »Chantilly Lace« af J. P. Richardson, sunget af The Big Bopper; »The Great Pretender« af Buck Ram, sunget af The Platters; »Little Darling« af M. Williams, sunget af The Diamonds; »Smoke Gets in Your Eyes« af Jerome Kern & Otto Harbach, sunget af The Platters; »The Stroll« af Otis & Lee, sunget af The Diamonds; »Only You (And You Alone)« af Buck Ram & A. Rand, sunget af The Platters; »Almost Grown«, skrevet og sunget af Chuck Berry; »Book of Love« af Davis & Patrick & Malone, sunget af The Monotones; »Goodnight, Well It's Time to Go« [eller »Goodnight Sweetheart«] af Hudson & Carter, sunget af The Spaniels; »Johnnie B. Goode« skrevet og sunget af Chuck Berry; »Ain't That a Shame« af Domino & Bartholomew, sunget af Fats Domino; »The Great Imposter« af DeShannon & Sheeley, sunget af The Fleetwoods; »Love Potion No. 9« af J. Leiber & M. Stoller, sunget af The Clovers; »You're Sixteen - You're Beautiful (And You're Mine)« af Bob Sherman & Dick Sherman, sunget af Johnny Burnette; »Maybe Baby« af Norman Petty & Buddy Holly, sunget af Buddy Holly; »All Summer Long« af Brian Wilson, sunget af The Beachboys; »Rock Around the Clock« af Jimmy DeKnight & Max C. Freedman, sunget og spillet af Bill Haley & The Comets; »That'll Be the Day« af J. Allison, Norman Petty & Buddy Holly, sunget af Buddy Holly; »Surfin' Safari« af Brian Wilson & Mike Love, sunget af The Beachboys; »Get a Job« skrevet og sunget af The Silhouettes; »To the Aisle« af Stuart Wiener & Billy Smith, sunget af The Five Satins; »Crying in the Chapel« af Artie Glenn, sunget af Sonny Till & The Orioles; »Do You Wanna Dance?« skrevet og sunget af Bobby Freeman; »Green Onions« af Jones & Cropper & Jackson & Steinberg, spillet og sunget af Booker T. & The MG's; »Runaway« af Del Shannon & Crook, sunget af Del Shannon; »Teen Angel« af Jean Surry, sunget af Mark Dinning; »Since I Don't Have You« af Rock & Skyliners, sunget af the Skyliners; »Come Go With Me« af C. E. Quick, sunget af The Del Vikings; »Sixteen Candles« af Luther Dixon & Allyson R. Kent, sunget af The Crest; »Gee« af uidentificeret komp., sunget af The Crows. Tone: Walter Murch, Arthur Rochester, James Nelson. Frisurer: Gerry Leetch, Betty Iversen. Rollebesættelse: Fred Roos, Mike Fenton. Medv: Richard Dreyfuss (Curt), Ronny Howard (Steve), Paul Le Mat (John), Charlie Martin Smith (Terry), Cindy Williams (Laurie), Candy Clark (Debbie), Mackenzie Phillips (Carol), Wolfman Jack (Pladevender), Harrison Ford (Bob Falfa), Bo Hopkins (Joe), Manuel Padilla, Jr. (Carlos), Beau Gentry (Ants), Flash Cadillac and the Continental Kids (Herby & the Heartbeats), Kathy Quinlan (Peg), Tim Crowley (Eddie), Terry McGovern (Mr. Wolfe, lærer), Jan Wilson (En pige), Kay Ann Kemper (Jane), Caprice Schmidt (Udråber), Jana Bellan (Budda), Joe Spano (Vic), Chris Pray (Al), Susan Richardson (Judy), Donna Wehr (Servitrice), Jim Bohan (Holstein, politimand), Ron Vincent (Jeff Pazzuto), Fred Ross (Ferber), Jody Carlson (Pige i Studebaker), Cam Whitman (»Baldpige«), John Bracci (Tankpasser), Debbie Celiz (Wendy), Lynne Marie Stewart (Bobbie), Ed Greenberg (Kip Pullman), Suzanne Somers (Blondine i T-bird), Gordon Analia (Bozo), Lisa Herman (Pige i Dodge), Debralee Scott (Falfas pige), Charles Dorsett (Mand ved ulykke), Stephen Knox (Dreng ved ulykke), Bob Pasaak (Dale), Joseph Miksak (Mand), George Meyer (Sut), William Niven (Ekspedient), James Cranna (Tyv), Del Close (Mand i smøge), Charlie Murphy (Gammel mand), Jan Dunn (Gammel kone), Johnny Weismuller, Jr. (Badass), Scott Beach (Mr. Gordon), Al Nalbandian (Hank). Længde: 110 min. Udl: C.I.C. Prem: Dagmar.

Indspilningen foretaget i Marin og Sonoma Counties i Californien samt i American Zoetrope Studios i San Francisco.

Soldaterne

Jean-Luc Godards »Les Carabiniers« er næppe en film, der fængsler sit publikum ved spænding og næppe heller ved skønhed eller andre udpræget æstetiske kvaliteter. Helt humorforladt er den ikke,

men humoren er ikke så sprudlende og veltilrettelagt, at dens farce-egenskaber kan være filmens hovedinteresse. Så er der kun intellektet tilbage, og man lades ikke i tvivl om, at det er dét, filmen henvender sig til. »Les Carabiniers« er en film med »budskab«, en film, der vil give os noget med hjem, hvad det så end kan være.

Vi befinder os i en ideernes verden, hvor alting optræder som begreber, ikke som engangforekomster. Der tales om »Kongen«, »Landet« og »Krigen« ganske som i et folke-eventyr; blot bliver folke-eventyrets »menigmand«, Poul eller Per, her kaldt Ulysses og Michelangelo, og »Prinsessen og det halve kongerige« er udskiftet med mere konkrete materielle goder for at udvide filmens horisont og samtidig gøre nutidens mere nærværende.

De to »menigmænd« søger at opnå lykken gennem krigen; ganske vist har de overhovedet intet valg, de bliver indkaldt; men løftet om at få alt lige fra biler og stormagasiner til bibler og flygler og sikkert også hvide elefanter får dem til at gå i krig med glæde. Godard viser tydeligt, at deres moralske normer og værdinormer er fuldstændig vanvittige ud fra enhver målestok. Michelangelo er mest fascineret af at få lejlighed til at myrde uskyldige og forlade restauranter uden at betale, mens Ulysses har en følelse af loyalitet overfor kongen, der jo skriver til ham (i form af en indkaldelsesordre) og beder ham om hjælp – følelser der er fuldstændig uførenelige med carabinierernes trang til hæmningsløs selvudfoldelse på andres bekostning. Krigen har heller ingen værdinormer; det ekspliceres aldrig, om nogen af parterne har en retfærdig sag at kæmpe for eller blot noget at kæmpe for. Det er næsten umuligt for tilskueren at skelne mellem de to parter soldater, da uniformerne kun er svagt skitseret. Krigen skildres som en livsform, hvilket understreges af de citerede originale soldaterbreve fra de sidste par hundrede års krige. Brevene omhandler kun soldaternes yderst trivielle hverdag med de strabadser, de personligt udsættes for.

Carabiniererne får ikke de store oplevelser ud af krigen: når der er kvinder at voldtage, bliver de desværre kommanderet videre, og da de langt om længe er kommet hjem, har de ikke erhvervet alverdens rigdomme, men kun postkort med afbildninger deraf. Det er med al ønskelig tydelighed illustreret, at man intet får ud af krigen. Hertil har Godard i det store hele fulgt folke-eventyret, d. v. s. givet udtryk for et traditionelt livssyn. Carabiniererne er endt i »muddergrøften«, hvor de begyndte, fordi de stræbte for højt. Men dernæst afviger Godard fra traditionen: carabiniererne er faktisk tilfredse med deres postkort, de indser hverken, at de er blevet snydt, eller at det, de ønskede at opnå, ikke var de sande værdier.

Folkeeventyrets »menigmand« er intet geni, men han kan tage ved lære, forbedre sig og anerkende absolutte værdier som Retfærdighed, Godhed og Medmenneskelighed. Godards carabinierer er statiske; de er intellektuelt så hjælpeløse, at de slet ikke kan forbedres. Michelangelo og Ulysses er aldeles værdiløse. Det er en hård dom, Godard her udsiger over »menigmand«, og man ville gerne kunne fortolke carabiniererne på anden vis; men hvad i alverden rager to lallende tåber os, hvis de ikke repræsenterer »menigmand«? Det er ikke tragisk, når Michelangelo og Ulysses, to værdiløse individer, myrdes, det er, som det hedder på ny-dansk, »bare ærgeligt«.

Man kan lede med lys og lygte efter etiske værdier i »Les Carabiniers«: de er der ikke, for dens univers er absurd. Når carabiniererne kæmper for egen gevinst, får de intet ud af det. Kongen, hvis side de har kæmpet på, er væltet. Revolutionen, der nu har magten, er intet værd; dens håndlangere, der myrder carabiniererne, er overløbere fra kongens parti, de selvsamme politifolk, der overbragte indkaldelsesordrerne. Leninismen, der repræsenteres af en blond partisan-engel, er ganske hjælpeløs overfor Godards »menigmand«. Hun forsøger at bruge ordet som våben mod analfabeter, der måbende skyder hende ned. Dette er denne meget følelseskolde films eneste uhyggelige scene. Den pessimisme, Godard udtrykker her, er rystende. I nærbillede mumler Michelangelo: »Encore«, hvergang der pumpes et skud i damen, indtil hun er helt død. Også kunsten kommer til kort i »Les Carabiniers«. I scenen, hvor Michelangelo mumler sig på yderst barnlig vis med en fangen dame, må Rembrandts selvportræt overvære, hvad menneskeheden har drevet det til. Og selve filmkunsten, Godards eget udtryksmiddel, misforstås totalt af Michelangelo, da han er i biografen og ser rekonstruerede Lumière-film.

»Les Carabiniers« er en af historiens mest pessimistiske film og måske den Godard-film, der tydeligst viser hans ståsted.

UI Jørgensen

■ SOLDATERNE

Les carabiniers/ carabinieri. Frankrig/Italien 1963. **P-selskab:** Rome-Paris Films (Paris)/Laetitia (Rom). **P:** Georges de Beauregard, Carlo Ponti. **Instr:** Jean-Luc Godard. **Instr-ass:** Charles Bitch, Jean-Paul Savignac. **Manus:** Jean-Luc Godard, Roberto Rossellini, Jean Gruault. **Efter:** Skuespillet »carabinieri« af Benjamino Joppolo, adapteret til fransk af Jacques Audibert. **Foto:** Raoul Coutard. **Kamera:** Claude Beausoleil. **Klip:** Agnès Guillemot, Lila Lakshmanan. **Ark:** Jean-Jacques Fabre. **Musik:** Philippe Arthuys. **Tone:** Jacques Maumont. **Medv:** Marino Masse (Ulysses), Albert Juross (Michelange), Geneviève Galéa (Venus), Catherine Ribério (Cléopâtre), Jean Brassat (2. soldat), Gérard Poirot (1. soldat), Alvaro Gheri (3. soldat), Barbet Schoeder (Bilsælgeren), Odile Geoffroy (Ung kommunistpige), Roger Coggio, Pascale Audret (Parret i båden), Catherine Durante (Heltinde i filmen-i-film), Jean Gruault (»Bebe«s far), Jean-Louis Comolli (Soldat med fisk), Wladimir Faters (En revolutionær), Jean Monsigny, Gilbert Servier (Soldater). **Længde:** 80 min. **Censur:** Ingen. **Prem:** TV 6.7.72. **Re-prem:** Delta 28.1.74. **Udl. ved re-prem:** Kollektiv Film (Chr. Braad Thomsen).

Kort sagt

Filmene set af
Ib Monty (I.M.)
Poul Malmkjær (P.M.)
Peter Schepelern (P.S.)
Per Calum (P.C.)
Ib Lindberg (I.L.)

BRODER SOL, SØSTER MÅNE

Instruktør: FRANCO ZEFFIRELLI

I sin film om Frans af Assisi har Zeffirelli behændigt rangeret denne »verdens første ungdomsoprører« ind på samme spor, hvor Jesus Kristus Superstar befinder sig. For at gøre Frans »kontemporær« betones især, at han gjorde oprør mod sin far (hvad han vist slet ikke gjorde i virkeligheden), og at han især dyrkede det nøjsomme liv for at glæde sin egen sjæl og opnå den indre harmoni, som han ikke kunne finde inden for det borgerlige 'establishment'. Zeffirellis film er næsten kommet til at ligne en filmatisering af en musical. Der er da også sange af og med Donovan, naturen er skildret som i en reklamefilm, og Judi Bowker er blevet indlagt som et henrivende blomsterbarn. Det er vældigt underholdende indtil fromheden får overtaget. (Brother Sun, Sister Moon – England/Italien 1972). I.M.

DEN HERSKENDE KLASSE

Instruktør: PETER MEDAK

Hvad skal man stille op med sådan et freak show af »storslåede præstationer«, »bizarre optrin«, »groteske personer« og en samfundssatire så skarp som en Danbo skoleost? Skal man afvise det som tidkort for et borgerskab, der gerne